

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ТЕТЯНА ВІРЧЕНКО
РОМАН КОЗЛОВ

НЕПОКІРНИЙ

ГРАНІ ДОЛІ
БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Київ — 2023

УДК 821.161.2.09(092)Грінченко
В52

Рекомендовано до друку
Вченою радою Київського університету імені Бориса Грінченка
(протокол № 7 від 31.08.2023)

Рецензенти:

Ірина Демуз, доктор історичних наук, професор (Національна наукова сільськогосподарська бібліотека НААН України);

Сидір Кіраль, доктор філологічних наук, професор (Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського);

Ігор Набитович, доктор філологічних наук, професор (Університет імені Марії Склодовської-Кюрі в Любліні).

Вірченко Т., Козлов Р.

В52 Непокірний. Грані долі Бориса Грінченка : монографія / Тетяна Вірченко, Роман Козлов ; Київський університет імені Бориса Грінченка. — Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2023. — 372 с.

ISBN 978-617-658-112-3

Борис Грінченко — один з лідерів нашої нації, чия спадщина і досі потребує вдумливого прочитання. Письменник, педагог, лексикограф, етнограф, фольклорист, видавець, публіцист, політик. А ще — син, брат, чоловік, батько. Поетапно, у хронологічній послідовності, з опертям на архівні матеріали, автори реконструюють життя і творчість цього непересічного українця, наближаючи нас до розуміння людини, яка всупереч обставинам робила українцями всіх довкола.

Для широкого кола читачів.

УДК 821.161.2.09(092)Грінченко

ISBN 978-617-658-112-3

© Т. Вірченко, Р. Козлов, 2023

© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2023

ЗМІСТ

<i>Подяки</i>	5
<i>Переднє слово</i>	6
СЛОБОЖАНЩИНА. ВІЛЬХОВИЙ ЯР	
1863 — СЕРПЕНЬ 1875	9
Часи. Місяця	10
Рід. Дитинство.....	17
ХАРКІВ. ДОЛБІНО	
СЕРПЕНЬ 1875 — ЛИСТОПАД 1881	27
Учень	28
Арештант.....	37
Канцелярист.....	48
СЛОБОЖАНЩИНА	
ЛИСТОПАД 1881 — 1885	55
Учитель.....	56
Письменник	69
Закоханий	86
ХЕРСОНЩИНА	
КІНЕЦЬ 1885 — ВЕСНА 1887	95
Статистик. Чоловік.....	96
Письменник	104
ОЛЕКСІЇВКА	
ЛІТО 1887 — ЛІТО 1893	113
Учитель.....	114
Татко.....	124
Письменник	131
Науковець	141
Полеміст.....	154

ЧЕРНІГІВ

ОСІНЬ 1893 — ГРУДЕНЬ 1899	163
Чиновник	164
Громадівець	174
Письменник	187
Науковець	197

ЧЕРНІГІВ

СІЧЕНЬ 1900 — ЛІТО 1902	209
Письменник	210
Громадівець	220

КИЇВ

ЛІТО 1902 — ГРУДЕНЬ 1904	229
Лексикограф	230
Батько	238

КИЇВ

СІЧЕНЬ 1905 — ВЕРЕСЕНЬ 1908	245
Громадівець	246
Письменник. Науковець	259
Батько	270

КИЇВ. ОСПЕДАЛЕТТИ

ЖОВТЕНЬ 1908 — КВІТЕНЬ 1910	279
<i>Світлини</i>	291
<i>Післяслово</i>	358
<i>Показчик імен</i>	364